

Čekija

Teismų sistemos - Čekija

Teisėtvarkos sistema. Teismų sistema

Čekijos teismų sistemą sudaro Čekijos Respublikos Konstitucinis Teismas ir bendrosios kompetencijos teismai.

Bendrosios kompetencijos teismų sistemai priklauso Aukščiausiasis Teismas (*nejvyšší soud*), Aukščiausiasis administracinis teismas (*nejvyšší správní soud*), aukštieji teismai (*vrchní soudy*), apygardos teismai (*krajské soudy*) ir apylinkės teismai (*okresní soudy*).

Teismų administravimas

Centrinė valstybinė teismų administravimo institucija yra Čekijos Respublikos Teisingumo ministerija.

Vadovaudamasi Teismų ir teisėjų įstatymu Nr. 6-2002, Teisingumo ministerija – tiesiogiai ar per teismų pirmininkus – administruoja aukštuosius teismus, apygardos teismus ir apylinkės teismus. Apylinkės teismus Teisingumo ministerija taip pat gali administruoti per apygardos teismų pirmininkus.

Tam tikras valdymo funkcijas atlieka Čekijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas (ar tam tikrais atvejais jo pavaduotojas) ir Čekijos Respublikos Aukščiausiojo administracinio teismo pirmininkas (ar tam tikrais atvejais jo pavaduotojas).

Valstybinis teismų administravimas vykdomas atsižvelgiant į pastabas, pateikiamas teismų tarybų, įsteigtų prie Čekijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo, Čekijos Respublikos Aukščiausiojo administracinio teismo, aukštųjų teismų, apygardos teismų ir visų apylinkės teismų.

Tam tikras administracines užduotis atlieka teismų administracijos vadovai, atskaitingi teismo pirmininkui.

Teismų rūšys. Trumpas aprašas

Bendrosios kompetencijos teismų sistemą sudaro keturios organizacinės pakopos:

- apylinkės teismai; teritorinių teismų (*obvodní soudy*) sostinėje Prahoje ir municipalinio teismo Brno statusas yra toks pat kaip apylinkės teismų;
- Brno, Česke Budejovicų, Hradec Kralovės, Ostravos, Pilzeno, Prahos, Ūščio prie Labės apygardos teismai ir Prahos municipalinis teismas;
- Prahos ir Olomouco aukštieji teismai;
- Aukščiausiasis Teismas ir Aukščiausiasis administracinis teismas Brno.

Specializuotų teismų sistemai priklauso tik Čekijos Respublikos Konstitucinis Teismas

Teismų hierarchija

Čekijos teismų sistema yra dviejų instancijų – tai lemia ir teisių gynimo sistemos hierarchinę struktūrą. Todėl hierarchinė teismų sistema, atsižvelgiant į konkrečios teismų rūšies vietą teismų sistemoje, yra trijų pakopų.

Daugiau informacijos apie tai pateikiama skyriuje apie Čekijos bendrosios kompetencijos teismų sistemą.

Pagal Teismų ir teisėjų įstatymą Nr. 6/2002:

Apylinkės teismai

a) priima sprendimus pirmąja instancija, nebent teismo procesą reglamentuojančiais įstatymais būtų nustatyta kitaip;

b) priima sprendimus šiame įstatyme nustatytose bylose.

Apygardos teismai

- a) teismo proceso įstatymu nustatytose bylose priima sprendimus antrąja instancija, jei pirmąja instancija sprendimas buvo priimtas jų jurisdikcijai priklausančio apylinkės teismo;
- b) teismo proceso įstatymu nustatytose bylose priima sprendimus pirmąja instancija;
- c) šio įstatymo nustatytais atvejais priima sprendimus administracinėje bylose;
- d) priima sprendimus šiame įstatyme nustatytose bylose.

Aukštieji teismai

- a) teismo proceso įstatymu nustatytose bylose priima sprendimus antrąja instancija, jei pirmąja instancija sprendimas buvo priimtas jų jurisdikcijai priklausančio apygardos teismo;
- b) priima sprendimus šiame įstatyme nustatytose bylose.

Čekijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas

Kaip aukščiausioji teisminė instancija visais klausimais dėl teismų jurisdikcijos civilinėse ir baudžiamosiose bylose, Čekijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas užtikrina teismų sprendimų nuoseklumą bei teisėtumą ir todėl yra įgaliotas:

- a) teismo proceso įstatymais nustatytose bylose priimti sprendimus dėl ypatingųjų skundų;
- b) priimti sprendimus kitose bylose, nustatytose konkrečiais įstatymais ar Parlamento ratifikuota tarptautine sutartimi, kuri yra paskelbta ir privaloma Čekijai.

Be to, Aukščiausiasis Teismas priima sprendimus:

- a) dėl užsienio teismų sprendimų pripažinimo ir vykdymo, jei taip nustatyta konkrečiais įstatymais ar Parlamento ratifikuota tarptautine sutartimi, kuri yra paskelbta ir privaloma Čekijai;
- b) kitose bylose, nustatytose konkrečiais įstatymais ar Parlamento ratifikuota tarptautine sutartimi, kuri yra paskelbta ir privaloma Čekijai.

Aukščiausiasis Teismas prižiūri ir vertina galutinius teismų sprendimus civilinėse bei baudžiamosiose bylose ir, siekdamas užtikrinti nuoseklią teismų praktiką, jų pagrindu teikia teismams nuomones dėl sprendimų konkrečių rūšių bylose.

Pagal Įstatymą Nr. 150/2002 (Administracinio proceso kodeksą):

Čekijos Respublikos Aukščiausiasis administracinis teismas

Kaip aukščiausioji teisminė instancija visais klausimais dėl teismų jurisdikcijos administracinėse bylose Aukščiausiasis administracinis teismas užtikrina teismų sprendimų nuoseklumą ir teisėtumą nagrinėdamas skundus šiuo įstatymu nustatytose bylose ir priimdamas sprendimus kitose bylose, nustatytose šiuo ar kitu konkrečiu įstatymu.

Aukščiausiasis administracinis teismas prižiūri ir vertina galutinius teismų sprendimus administracinėse bylose ir, siekdamas užtikrinti nuoseklią teismų praktiką, jų pagrindu teikia teismams nuomones dėl sprendimų konkrečių rūšių bylose.

Kad užtikrintų administracinių institucijų priimamų sprendimų teisėtumą ir nuoseklumą, šiuo įstatymu nustatytais atvejais, taikydamas jame nustatytas procedūras, Aukščiausiasis administracinis teismas, vykdydamas savo teisinius įgaliojimus, gali išspręsti tam tikrus klausimus iš esmės.

Teisinių duomenų bazės

[Teisingumo portalas](#)

[Viešojo administravimo svetainė](#)

Ar duomenų baze galima naudotis nemokamai?

Abi interneto svetainės yra nemokamos.

Trumpas turinio aprašas

[Teisingumo portale](#) pateikiama informacija apie teisingumo ministeriją, visus teismus, prokuratūrą ir nurodomi jų kontaktiniai duomenys.

Oficialioje Vyriausybės svetainėje skelbiami Čekijos Respublikos teisės aktai, paskelbti Oficialiajame leidinyje.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 13/05/2019